

Avaleht>Raha/Rahalised nõuded>Hagi tagamine nõude puhul ELi liikmesriikides

Hagi tagamine nõude puhul ELi liikmesriikides

Leedu

1 Millised on abinõude eri liigid?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Civilinio proceso kodeksas*) artiklis 145 on sätestatud eri liiki esialgse õiguskaitse abinõud. Esialgse õiguskaitse abinõud võivad olla järgmised:

- 1) kostja kinnisasja arestimine;
- 2) avalikku registrisse omandiõiguse võõrandamise keelu kandmine;
- 3) kostjale kuuluva ja tema või kolmanda isiku valduses oleva vallasasja, raha või varalise õiguse arestimine;
- 4) kostjale kuuluva vara sekvestreerimine;
- 5) kostja varale hooldaja määramine;
- 6) kostjale teatavates tehingutes osalemise või teatavate toimingute tegemise keelu kehtestamine;
- 7) teiste isikute poolt kostjale vara võõrandamise või muude kohustuste täitmise keelu kehtestamine;
- 8) erandlike asjaolude korral kostjale alalisest elukohast lahkumise keelamine ja/või ilma kohtu loata lapse tema alalisest elukohast äraviimise keelamine;
- 9) vara realiseerimise peatamine, kui on esitatud nõue vastava vara arestimise tühistamiseks;
- 10) täitmise peatamine;
- 11) ajutise elatise määramine või ajutiste piirangute kehtestamine;
- 12) kohustus võtta meetmeid kahju või selle suurenemise vältimiseks;
- 13) muud seadusega ette nähtud või kohtu määratud abinõud, mille rakendamata jätmise võib kohtuotsuse täitmist raskendada või muuta selle võimatuks.

2 Millistel tingimustel võib selliseid abinõusid rakendada?

Kohus võib kehtestada esialgse õiguskaitse abinõud menetlusosaliste või teiste huvitatud isikute taotlusel, kui need isikud esitavad oma taotluse põhjendamiseks usutavad argumendid ja kui nende abinõude rakendamata jätmise võib kohtuotsuse täitmist raskendada või muuta selle võimatuks. Omal algatusel võib kohus esialgse õiguskaitse abinõusid rakendada ainult juhul, kui abinõud on vajalikud avaliku huvi kaitsmiseks ning kui abinõude rakendamata jätmise rikuks isiku, ühiskonna või riigi õigusi ja õigustatud huve.

Esialgse õiguskaitse abinõusid võib rakendada tsiviilkohtumenetluse igas etapis ja ka siis, kui hagi ei ole esitatud.

2.1 Menetlus

Esialgse õiguskaitse abinõudega seotud taotlusi käsitlevad esimese astme kohtud või – **kaubandusarbitraaži seaduses** (*Komercinio arbitražo įstatymas*) sätestatud juhtudel – Vilniuse ringkonnakohtus (*Vilniaus apygardos teismas*). Kui esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotlus sisaldub hagiavalduses, otsustatakse esialgse õiguskaitse abinõude rakendamine alles pärast seda, kui on tehtud otsus hagiavalduse vastuvõetavuse kohta. Kohus teeb otsuse esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotluse kohta kirjalikus menetluses nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt kolm tööpäeva pärast taotluse esitamist. Kui kohus peab seda vajalikuks, teavitatakse kostjat esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotluse käsitlemisest.

Menetlusosalistel on õigus esitada esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotlusi apellatsioonikohtule või kassatsioonikohtule, kus kohtuasja sisuliselt lahendatakse.

Kohus võib kehtestada esialgse õiguskaitse abinõud asjaomase isiku kirjaliku põhjendatud taotluse alusel enne hagi esitamist. Taotleja peab taotluses põhjendama, miks ei esitata koos taotlusega hagi, ning esitama tõendid oma huvide ohustamise kohta ja tasuma tagatist, mis võrdub poolega esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotluse eest tasumisele kuuluvast kohtulõivust, st 100 litti. Esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotluste puhul, mis on seotud Leedu või välisriikide vahekohtutes või välisriikide kohtutes lahendatavate kohtuasjadega, on tagatistrahma summa 1000 litti. Kohus võib tagatistrahma summat vähendada, arvestades taotleja rasket majanduslikku olukorda, kui taotleja esitab põhjendatud taotluse ja seda toetavad tõendid. Esialgse õiguskaitse abinõude kehtestamisel määrab kohus tähtaja hagi esitamiseks. See tähtaeg ei või ületada 14 päeva. Kui hagi tuleb esitada välisriigi kohtule või vahekohtule, ei või tähtaeg ületada 30 päeva. Esialgse õiguskaitse abinõud tühistatakse, kui hagi ei esitata määratud tähtaja jooksul. Kui hagi jääb esitamata asjaomase isiku süül, siis tagatistrahma ei tagastata.

Esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotlus tuleb esitada samale kohtule, mis vastavalt kohtualluvuse eeskirjadele peab lahendama hagi. Esialgse õiguskaitse abinõude rakendamise taotlus, mis on seotud välisriigi kohtus või Leedu või välisriigi vahekohtus lahendatava kohtuasjaga, tuleb esitada Vilniuse ringkonnakohtule.

Kohus võib menetlusosaliste või teiste huvitatud isikute põhjendatud taotlusel asendada ühe esialgse õiguskaitse abinõu teisega. Kohus peab vastavast taotlusest teavitama menetlusosalisi või teisi huvitatud isikuid ning neil on õigus esitada vastuväide.

Kohus võib otsustada esialgse õiguskaitse abinõusid mitte rakendada, kui kostja kannab kohtu arvele nõutud summa või esitab garantii. Lisaks võib kostja seada taotleja kasuks oma varale pandi.

2.2 Peamised tingimused

(Vt 2. punkt)

3 Abinõude ese ja laad

3.1 Millist liiki vara suhtes võib neid abinõusid kohaldada?

Esialgse õiguskaitse abinõusid võib rakendada kinnisasjade, vallasasjade, raha ja varaliste õiguste suhtes.

3.2 Milline on selliste abinõude mõju?

Esialgse õiguskaitse abinõud on meetmed, mille rakendamata jätmise võib kohtuotsuse täitmist raskendada või muuta selle võimatuks. Ühisomandis oleva vara kohta kehtivate varaliste õiguste ajutise piiramise korral võib arestida ainult selle osa varast, mis kuulub isikule, kelle suhtes esialgse õiguskaitse abinõusid rakendatakse. Kui selle isiku osa ühisvaras ei ole kindlaks määratud, võib arestida kogu vara kuni selle osa kindlakstegemiseni.

Pankades või muudes krediidiasutustes oleva raha arestimisel on seda raha lubatud kasutada ainult kohtumääruses märgitud toiminguteks.

Vabas ringluses oleva kauba, tooraine, pooltoodete või valmistoodete arestimisel võib sellise vara omanik muuta vara koosseisu ja vormi tingimusel, et vara koguväärtus seeläbi ei vähene, kui kohtumäärusega ei nähta ette teisiti.

Isik, kelle vara on arestitud, vastutab kehtestatud piirangute rikkumise eest alates vara arestimise määrusest teavitamise hetkest, ent kui teavitamine ei ole võimalik, sealhulgas juhul, kui esialgse õiguskaitsse abinõude rakendamise määrus anti isiku juuresolekuta, siis alates määruse registreerimisest vara arestimise registris.

3.3 Kui kaua sellised abinõud kehtivad?

Kui kohus ei rahulda nõuet, jäävad võimalikud varem kehtestatud esialgse õiguskaitsse abinõud jõusse kuni kohtuotsuse jõustumiseni. Esialgse õiguskaitsse abinõude tühistamise küsimus tuleb lahendada kohtuotsusega.

Kui nõue rahuldatakse, jäävad võimalikud varem kehtestatud esialgse õiguskaitsse abinõud jõusse kuni kohtuotsuse täitmiseni. Kohtuotsuse täitmist tagav kohtutäitur teavitab asjaomase avaliku registri pidajat esialgse õiguskaitsse abinõude kehtivuse lõppemisest.

Kui arestitakse vallasasi, mida ei ole vaja vararegistris registreerida, või kui kohtumääruse kuupäeval ei ole kostja vara väärtus ja olemus kohtule teada, peab esialgse õiguskaitsse abinõude rakendamist taotlenud isik taotlema kohtutäiturilt kostja vara asukoha kindlakstegemist ja vara kirjeldamist. Kui sellist taotlust kohtutäiturile ei esitata ja arestitava varaga seotud üksikasju välja ei selgitata, kehtivad esialgse õiguskaitsse abinõud neljateistkümne päeva jooksul alates abinõude kehtestamise määrusest. Menetlusosaliste või teiste huvitatud isikute põhjendatud taotlusel võib kohtuasja sisuliselt lahendav kohus esialgse õiguskaitsse abinõud tühistada.

Kohus tühistab esialgse õiguskaitsse abinõud omal algatusel, kui esialgse õiguskaitsse abinõude rakendamist taotlenud isik ei esita hagi kohtu määratud tähtaja jooksul. Sellesisulist kohtumäärust ei saa eraldi edasi kaevata. Kohus võib esialgse õiguskaitsse abinõud omal algatusel tühistada ka siis, kui see on vajalik avaliku huvi kaitsmiseks ning kui abinõude tühistamata jätmine rikuks isiku, ühiskonna või riigi õigusi ja õigustatud huve.

Kui kohtu kehtestatud esialgse õiguskaitsse abinõudega piiratakse või riivatakse asjaga mitteseotud isikute õigusi, on neil isikutel õigus nõuda, et asja sisuliselt lahendav kohus tühistaks neid puudutavad abinõud.

4 Kas abinõu kohta saab esitada kaebuse?

Menetlusosalised võivad vaidlustada esialgse õiguskaitsse abinõusid käsitleva määruse, mille on andnud esimese astme kohus vastavalt kohaldatavale korrale, esitades eraldi apellatsioonkaebuse kõrgema astme kohtule, välja arvatud tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud juhtudel. Isik, kes ei ole menetlusosaline, võib eraldi apellatsioonkaebuse esitada ainult esimese astme kohtu määruse peale, millega jäeti rahuldamata tema taotlus tühistada tema suhtes kehtestatud esialgse õiguskaitsse abinõud. Eraldi apellatsioonkaebuse esitamine ei peata menetlust.

Esialgse õiguskaitsse abinõusid käsitlevate kohtumääruste peale ei saa esitada kassatsioonkaebust.

Viimati uuendatud: 21/10/2019

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.